

N:o 86.

Af herr **Söderberg** i Hobborn, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning om tillgången i mellersta och södra delarne af landet på jord, som med fördel kan förvärfvas för att upplåtas till egna hem.*

Att bereda utkomst och trefnad, hem och härd åt alla idoga och arbetsamma söner och döttrar i vårt land är en stor tanke, ett stort mål att arbeta för. Man har ju också under de senare åren gjort mycket för lösningen af egnaemsfrågan; dock känna vi alla, att mycket återstår, innan den frågan blir nöjaktigt löst. Det är icke nog med att staten tillhandahåller en viss summa penningar mot skälig ränta och fullgod säkerhet. Själfva jordfrågan är ju i och för sig så betydelsefull, att den måste upptagas till allvarlig pröfning af statsmakterna.

Hvart skola vi hänvisa dem, som vilja bryta, odla och bebygga svensk jord? Äro villkoren för upplåtelse af jord tillfredsställande? Det är de stora frågorna. Det är visserligen godt och väl, att i vårt nordliga land finnes mycken odlingsbar jord och att denna jord upplåtes på billiga villkor, men klimatet är dock sådant, att det lägger stora hinder i vägen för ett rationellt jordbruk. Kanske brödsäden mognar endast hvart 5:te å 6:te år o. s. v. Jag har därför tänkt, att en utredning borde företagas, *huruvida och i hvilken omfattning* jord kunde finnas och tillhandahållas för egna hems bildande i *mellersta och södra delarne* af vårt land. En sådan utredning skulle tvifvelsutan bli af stort intresse i mer än ett af-

seende. Man kunde få tillfälle få se, huru stora områden ännu ligga och vänta på odlarens hacka och plog. Det är ingen af herrar ledamöter af Riksdagen, som icke vet, att en af emigrationens förnämsta orsaker är den, att man i Amerikas förenta stater och Kanada jämförelsevis lätt kan förvärfva sig jord och bli egen farmare.

Man hör några säga, att den svenska jorden befinner sig i statens och enskilds ägo, till den grad, att en nybyggare med svårighet kan förvärfva sig en bit. Men genom en utredning torde man få klart för sig: 1:o att staten äger mycken jord lämplig att stycka till egna hem, och 2:o att stora områden, som finnas i enskild ägo, skulle kunna förvärfvas för billigt pris till upplåtelse af egna hem.

Det synes mig vara lyckligt, om man kunde klassificera jord, som man ämnade upplåta så, att en del kunde förvärfvas genom köp, antingen direkt eller genom Egna hems låneförmedling och en del kunde upplåtas till mycket ringa bemedlade eller obemedlade ordentliga arbetare, antingen mot en viss liten årlig afgäld, som upphörde efter t. ex. 20 år, eller alldeles gratis mot skyldighet att odla och bebygga efter vissa angifna grunder och år.

Villkoren för upplåtelse borde, enligt min mening, göras så lindriga som möjligt. Såsom det nu är, ha statsmakterna, så att säga, dragit upp konturerna till dessa villkor, hvarefter respektive låneförmedlare genom detaljerade bestämmelser gjort det hart när omöjligt för folk med reflektionsförmåga att vilja söka sådana lån. Det är ju icke underligt heller, att dessa villkor äro så stränga, då staten fordrar full säkerhet af låneförmedlaren med åtagande för denne af alla risker, som kunna uppstå.

Det är min lifliga öfvertygelse: *Vill man befordra bildande af egna hem, så måste därför vidtagas kraftiga åtgärder, mera omfattande och från statens sida mera uppoffrande än hittills.*

Den utredning, som här åsyftas, torde lämpligt kunna företagas af organ, som redan finnas, t. ex. domänintendentskåren, som på annat sätt ha föreskrift att vid arrendens upphörande se till att, där så pröfvas lämpligt, åtgärder vidtagas för styckning och försäljning af viss jord. Till sist vill jag framhålla, huru man ofta ser stora egendomar utbjudas till salu genom annonser. Skulle icke staten genom några af sina många organ kunna i många fall uppgöra preliminära köpeaftal till främjande af den mest fosterländska gärning, beredande af hem och härd åt Sveriges söner och döttrar?

Med anledning af hvad jag anfört hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t an-
håller, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda och för
Riksdagen framlägga resultat, i hvilken omfattning
det i mellersta och södra delarna af landet finnes
odlingsbar jord, och i öfrigt jord, som med fördel
kan förvärfvas för att sedermera på i motionen
antydde vilkor kunna upplåtas till bildande af egna
hem.

Stockholm den 26 januari 1909.

Sam. Söderberg
i Hobborn.

I motionen instämmer
B. P. Ersson.
